

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 25 maart 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-009708 - gemeente Beekbergen
Activiteit : baggerwerkzaamheden Oude beek te Beekbergen
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Waterschap Vallei en Veluwe
Zaaknummer : 2018-009708

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Waterschap Vallei en Veluwe, Steenbokstraat 10 te Apeldoorn, hierna te noemen de aanvrager, van 25 juli 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 25 juli 2018 ontvingen wij een aanvraag van Waterschap Vallei en Veluwe voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.10 lid 1a en 1b voor het opzettelijk doden of vangen van beekprik en het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de beekprik.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang ter bescherming van flora en fauna of in het belang van instandhouding van natuurlijke habitats.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project/de werkzaamheden niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 18 januari 2019 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij bij e-mail van 16 januari 2019 hebben verzocht.

Deze aanvraag is nog niet getoetst aan het gebiedendeel van de Wet natuurbescherming. Mogelijk is hier ook een vergunning Wnb voor nodig. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.10 lid 2 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Waterschap Vallei en Veluwe, Steenbokstraat 10, 7320 AC Apeldoorn;

voor de soort, verbodsbepalingen en het wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Beekprik	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden of vangen	A
	Artikel 3.10 lid 1b	Het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren of eieren van dieren	

Belang:

A. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor de twee trajecten zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2021.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, de verboden en het belang zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-009708.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-009708.

9. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de beekprik.
10. De deskundige op het gebied van de beekprik houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-009708. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen en hoeveel er met welke methode zijn gevangen en waar deze zijn uitgezet.

Soortspecifieke voorschriften

11. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' en in bijlage 2 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
12. De deskundige op het gebied van de beekprik dient in ieder geval aanwezig te zijn bij het controleren van de bagger op de kant.
13. De baggerwerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in de periode van september t/m half december bij temperaturen boven het vriespunt.
14. De baggerwerkzaamheden dienen vanaf de oever te worden uitgevoerd, zodat de beekoever zo min mogelijk wordt beschadigd.
15. De bagger dient direct na het verwijderen uit de watergang op de oever te worden uitgespreid in een dunne laag en aansluitend te worden gecontroleerd op aanwezigheid van exemplaren beekprik(larven).
16. Aangetroffen dieren dienen direct in de Oude Beek te worden geplaatst op voor beekprik geschikte plekken, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. De geschikte plekken dienen in het veld te worden bepaald door de deskundige op het gebied van de beekprik.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

De beoogde activiteit betreft het baggeren van de Oude Beek op plaatsen waar te veel bagger aanwezig is. Hiervoor dienen op enkele plekken bomen en struiken verwijderd te worden. Buiten de kap van enkele bomen en struiken, zijn geen werkzaamheden voorzien op de droge delen van de oevers van de beek zoals het vervangen van beschoeiingen. Het baggeren is nodig om de beek watervoerend te houden en om wateroverlast tegen te gaan. De baggerwerkzaamheden worden in één jaar uitgevoerd en alleen de delen waar het echt noodzakelijk is worden

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

gebaggerd, zodat te allen tijde delen van de beek aanwezig zijn waar niet gewerkt wordt en die voor langere tijd met rust worden gelaten.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

In de Oude Beek te Beekbergen is geen soortgericht onderzoek uitgevoerd in het kader van dit project. Er is gebruik gemaakt van bestaande gegevens, afkomstig van telgegevens van Stichting RAVON en Waterschap Vallei en Veluwe. De gegevens zijn voldoende om een goede indruk te krijgen van de populatie van de beekprik in de Oude Beek. Bij een soortgericht onderzoek zouden geen nieuwe inzichten ontstaan over de populatie beekprikken.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Het leefgebied van de beekprik bestaat uit twee belangrijke onderdelen welke te vinden zijn in de Oude Beek. Kleine grindbanken kunnen worden gebruikt als paaiplaats en de slibbanken kunnen worden gebruikt als opgroeigebied voor de larven. De waarnemingen uit de telgegevens zijn zonder uitzondering paaiende dieren en betreffen dus volwassen beekprikken. Van larven zijn weinig gegevens bekend, maar enkele waarnemingen van beekprik verspreid door de beek geven een beeld dat de gehele beek gebruikt kan worden door de larven, mits daar slib aanwezig is. De populatie beekprikken in de Oude Beek bestaat uit een paar honderd paaiende adulte dieren per jaar. Omdat de te baggeren trajecten stroomopwaarts van de kern van de paaiplaatsen liggen, zullen in die delen van de beek niet veel larven aanwezig zijn.

Niet aangetroffen zijn:

- reptielen, amfibieën, vleermuizen, overige zoogdieren, beschermde planten, overige beschermde vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Bij het baggeren van de Oude Beek wordt slib uit de watergang gehaald, waarbij de kans bestaat dat met dit slib larven van de beekprik meegenomen worden. Deze larven overleven dat niet als ze niet uit het slib worden gefilterd en teruggezet worden. Omdat larven een aantal jaren in het slib overleven worden bij het verwijderen van slib meerdere generaties larven verwijderd.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Er zijn geen preventieve maatregelen voorgesteld.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de beekprik te beperken worden maatregelen voorgesteld. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:

- Faseren van de uitvoering van de baggerwerkzaamheden
- Uitvoeren van de werkzaamheden in het najaar
- Larven uit de bagger terugplaatsen
- Uitvoeren van de werkzaamheden onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De gegevens zijn voldoende actueel en laten zien dat beekprik verspreid in de beek voorkomt. Hierdoor is het aannemelijk dat locaties met slib door beekpriklarven worden gebruikt als opgroeigebied.

Bij het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden worden vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de beekprik beschadigd en vernield en is er kans op het doden van dieren. Door het treffen van mitigerende maatregelen worden negatieve effecten op de beekprik zoveel mogelijk beperkt. Alleen daar waar het echt noodzakelijk is, wordt gebaggerd. In de andere delen van de beek wordt niet gewerkt en blijven de slibbanken onaangetast.

De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ten aanzien van het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden, de controle van de slib en het terugplaatsen van dieren zijn aanvullende mitigerende maatregelen voorgesteld.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is weergegeven in tabel 1. Voor deze soort en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soort, maar wijkt af van de aangevraagde verboden. Ter aanvulling wordt tevens ontheffing verleend voor het uitzetten van dieren.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Locatie

De baggerwerkzaamheden die beoogd zijn, kunnen niet op een andere locatie uitgevoerd worden. De locaties waar gebaggerd wordt, slibben dicht in de loop van de tijd waardoor juist baggeren op die plekken noodzakelijk is. Op andere plaatsen in de beek is baggeren niet nodig of zelfs onwenselijk. Baggeren op andere plekken lost de knelpunten in de beek, waar in de huidige werkwijze gebaggerd moet worden, niet op.

Werkwijze

Het waterschap heeft alternatieven overwogen ten aanzien van zorgvuldigheid. Deze alternatieven hebben betrekking op de fasering van het baggerwerk, behoud van voldoende functioneel leefgebied en het terugzetten van beekprikken in de watergang.

Periode

De beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd in het najaar, tussen begin september en half december. De periode van uitvoering is het meest bevredigend voor de beekprik. Voor de periode van uitvoering geldt eenzelfde uitgangspunt als voor de alternatieve werkwijze. Een andere periode, bijvoorbeeld in het voorjaar, heeft mogelijk negatieve effecten op het paaïen van beekprikken.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Het uitvoeren van baggerwerkzaamheden is noodzakelijk voor een duurzame instandhouding van de beekprikpopulatie. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd in de minst kwetsbare periode. Er zijn geen alternatieve oplossingen voorhanden die minder negatieve effecten hebben op de beekprik.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. De Oude Beek zal door aanhoudende slibvorming uiteindelijk plaatselijk dichtslibben. Dit zorgt enerzijds voor problemen rondom de Oude Beek op landbouwpercelen en bij woningen en anderzijds is dit ook niet wenselijk voor de flora en fauna in de beek. Ook voor de beekprik is het dichtslibben van een beek niet bevorderlijk. Als de paaiplassen dichtslibben is geen voortplantingsplek meer aanwezig in de beek. Het is daarom van belang om de beek te baggeren op plaatsen waar dit nodig is. De beek wordt niet overal gebaggerd. Er wordt alleen gebaggeerd daar waar het echt noodzakelijk is. Zo blijven te allen tijde delen van de beek aanwezig waarin slib zit zodat larven zichzelf in kunnen graven. Alleen de plaatsen die nu dreigen dicht te slibben worden in eerste instantie gebaggerd. Het is van belang voor de soort verschillende stadia van slib in de beek te hebben. De baggerwerkzaamheden worden dan ook uitgevoerd ter bescherming van de soort.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang.
Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

In de twintigste eeuw is de landelijke populatie van de beekprik met meer dan de helft afgenomen ten opzichte van de periode daarvoor. Door hermeandering van beken en het herintroduceren van de beekprik zijn sommige populaties weer in aantal gestegen. De beekprikpopulatie in de Oude Beek bij Beekbergen is een van de populaties in Gelderland die het goed lijkt te doen. Gezien de aantallen die gemeld worden van 50 tot 500 exemplaren lijkt de populatie in de Oude Beek voldoende groot voor een stabiele populatie. Aangezien de staat van instandhouding van de soort zowel op regionaal als landelijk niveau 'zeer ongunstig' is, moeten mitigerende maatregelen genomen worden om te voorkomen dat dieren gedood worden. Het is van belang dat de mitigerende maatregelen, voornamelijk voor de larven werken. Als de larven namelijk gespaard blijven tijdens de werkzaamheden, dan is het behoud van de populatie gewaarborgd.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de beekprik.

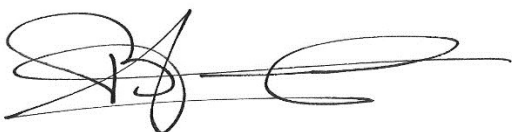
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

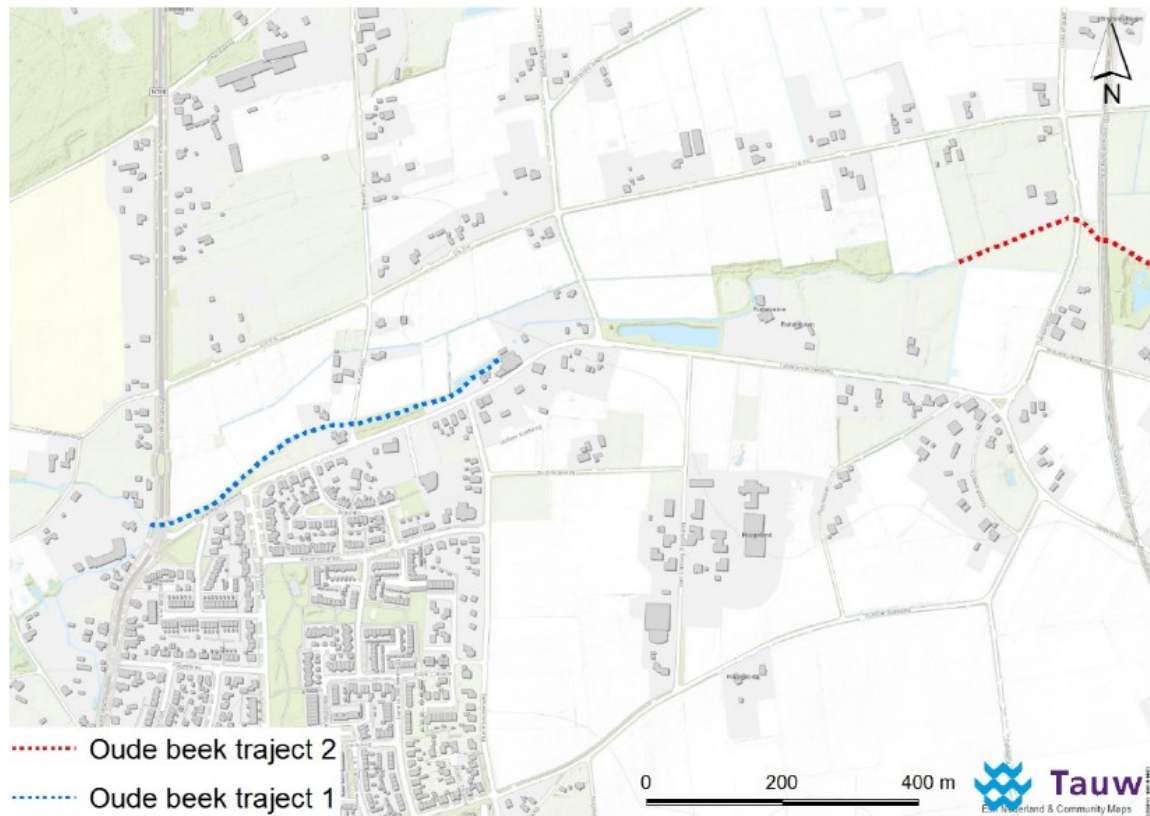
Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betalen van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

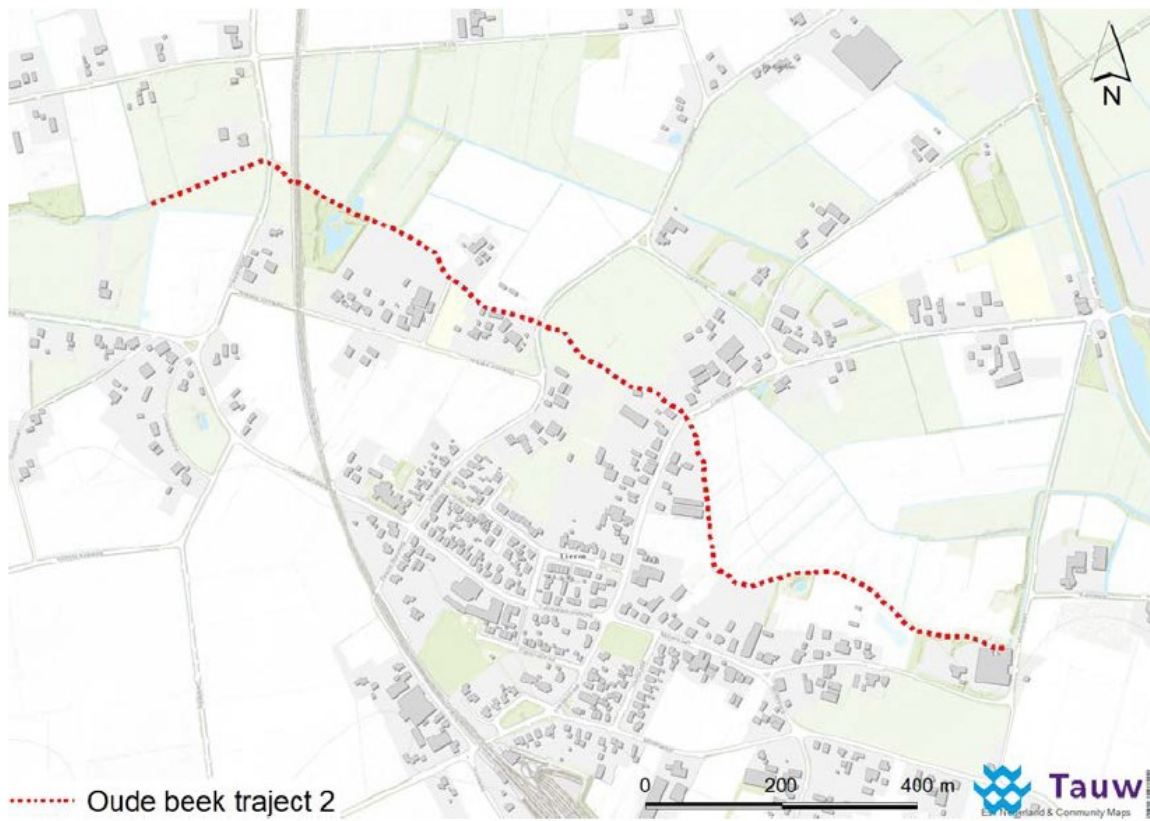
- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: Mitigerende maatregelen beekprik

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

Figuur 1. Plangebied met te baggeren trajecten 1 en 2.

..... Oude beek traject 2

Figuur 2. Plangebied met te baggeren traject 2.

BIJLAGE 2

Mitigerende maatregelen beekprik

Faseren van de uitvoering

Om te voorkomen dat naast het doden van larven geen rustplaatsen voor de larven overblijven, wordt alleen daar waar het echt noodzakelijk is gebaggerd. Dit betekent dat na de werkzaamheden tussen de 25% en 50% van het uit te baggeren traject ongemoeid blijft. Hierbij zouden idealiter plekken moeten overblijven met verschillende typen sediment. Zowel kleine delen slibbanken, fijn en grof zand moeten overblijven om voor larven van verschillende leeftijden een rustplaats te behouden.

Larven uit de bagger terugplaatsen

De bagger die uit de watergang wordt verwijderd wordt op de oever geplaatst. De te plaatsen bagger wordt in een dunne laag uitgespreid zodat de larven gemakkelijk te lokaliseren zijn. De larven die in de bagger worden aangetroffen, worden eruit gehaald. Aangezien dit erg veel tijd in beslag neemt is het verstandig om het controleren van de bagger met een redelijk grote groep mensen te doen. Als dit werk namelijk door enkele mensen wordt uitgevoerd, komt de kraan steeds stil te staan en bestaat er de kans dat beekpriklarven te lang op de oever liggen.

Uitvoeren van de werkzaamheden onder begeleiding

Om zekerheid te verkrijgen over de wijze van het omgaan met de beekprik en het baggeren zelf, worden de werkzaamheden onder begeleiding uitgevoerd van een ter zake kundige ecooloog. Deze ecooloog ziet er op toe dat (zeker als gebruik wordt gemaakt van vrijwilligers) de larven van de beekprik zorgvuldig worden teruggezet en behandeld. Daarnaast ziet de ecooloog er op toe dat geen wezenlijk belangrijke onderdelen van het leefgebied van de beekprik weggebaggerd worden. Er bestaat namelijk een gevaar dat in één deel van de beek grote aantallen larven voorkomen die in een haal uit het water worden gehaald.